

BESLUT

DATUM: 2026-02-18
AVDELNING: Stabsavdelningen
DIARIENUMMER: 2025-01195
HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

Redogörelse om Riksbankens internationella verksamhet

Direktionens beslut

Direktionen fastställer redogörelsen om Riksbankens internationella verksamhet.

Skälen för beslutet

Finansutskottet har med stöd av 11 kap. 2 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank begärt en skriftlig redogörelse som underlag till en fördjupad uppföljning av Riksbankens internationella verksamhet.

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Aino Bunge samt vice riksbankscheferna Per Jansson och Anna Seim) efter föredragning av vikarierande enhetschefen Frida Fallan och seniora ekonomen Cornelius Raapke-Eckert.

Redogörelse om

Riksbankens internationella verksamhet

Redogörelse till finansutskottet
enligt 11 kap. 2 § riksbankslagen

Februari 2026

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Den internationella verksamheten är central för Riksbankens uppdrag och verksamhet	2
2	Internationell verksamhet som en del av Riksbankens uppdrag	5
2.1	Riksbankslagens bestämmelser om den internationella verksamheten	5
2.2	Den internationella verksamheten har ökat i takt med att finansiell integration och beroenden har ökat	6
2.3	Den internationella verksamheten inom olika verksamhetsområden	8
2.4	Deltagande i internationell verksamhet som en konsekvens av medlemskap	11
2.5	Omfattningen av Riksbankens deltagande i internationella forum	11
3	Ett strategiskt omtag och effektivisering av den internationella verksamheten	14
3.1	En tydligare styrning av Riksbankens internationella verksamhet	14
3.2	Hur det internationella arbetet följs upp	15
4	Processer för beredning, avstämning och samordning i det internationella arbetet	17
4.1	Åtskillnad mellan internationella frågor inom Riksbankens verksamhetsområden och andra frågor	17
4.2	Kontinuerlig dialog med Regeringskansliet	17
4.3	Anpassningar av arbetssätt	18
4.4	Gemensam instruktionsgivning och löpande koordinering med Finansdepartementet	19
4.5	Nära samarbete och gemensamma möten med Finansinspektionen	19
4.6	Stabilitetsrådet och beredningsgruppen är även viktiga forum för internationella frågor	20
4.7	Återkoppling om viktigare frågor i den internationella verksamheten	20
5	Fortsatt utvecklingsarbete och utmaningar framöver	22

Fördjuningsbilagor

Bilaga 1 Centrala forum för Riksbankens internationella verksamhet

Bilaga 2 Arbetet med globala standarder

Bilaga 3 Sveriges transaktioner med Internationella valutafonden (IMF)

1 Inledning

Finansutskottet har med stöd av 11 kap. 2 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) begärt en redogörelse av Riksbanken som underlag till en uppföljning och utvärdering av Riksbankens internationella verksamhet. Fokus för redogörelsen ska ligga på hur Riksbanken bedriver sin internationella verksamhet, vilken betydelse den har för myndighetens verksamhet i stort och hur den har utvecklats över tid. I enlighet med finansutskottets begäran (DNR 228-2025/26) belyser Riksbanken också utskottets närmare frågeställningar om processer för förankring, styrning, samordning och uppföljning av den internationella verksamheten. Riksbanken ger också exempel på utmaningar framöver. Centrala forum för Riksbankens verksamhet beskrivs närmare i Bilaga 1, Arbetet med globala standarder i Bilaga 2 och Sveriges transaktioner med Internationella valutafonden (IMF) i Bilaga 3.

1.1 Den internationella verksamheten är central för Riksbankens uppdrag och verksamhet

Riksbankens internationella verksamhet är en integrerad del av Riksbankens arbete och en förutsättning för att uppfylla uppdragen i riksbankslagen. I princip alla Riksbankens uppgifter har en internationell dimension.

Den svenska ekonomins öppenhet och stora utlandsberoende innebär att en god analys av omvärldsutvecklingen är viktig för Riksbankens förmåga att nå prisstabilitetsmålet. Utbytet med andra centralbanker ger tillgång till unik information som på ett påtagligt sätt stärker Riksbankens förmåga i detta avseende. Det svenska finansiella systemets betydande utlandskopplingar innebär att det internationella arbetet har en stor roll i Riksbankens arbete med finansiell stabilitet och för övervakningen av systemviktig finansiell infrastruktur. Det svenska betalningssystemet är i hög grad sammanlänkat med andra länder och direkt kopplat till, och beroende av, europeisk betalningsinfrastruktur. På betalningsområdet sker också en snabb utveckling som förväntas innebära att betalningssystem i framtiden blir ännu mer sammanlänkade över landsgränser. Vidare finns täta internationella kontakter mellan centralbanker i såväl löpande frågor som kris- och beredskapsfrågor.

Goda bilaterala relationer med andra centralbanker kan vara direkt avgörande för ett nära samarbete i situationer då en allvarlig störning inträffar på de finansiella marknaderna. Vid en allvarlig störning kan Riksbanken behöva agera skyndsamt med policyåtgärder. Det kan handla om att, i samarbete med andra centralbanker, ge svenska banker likviditetsstöd i utländska valutor. Sådana operationer förutsätter mycket goda relationer med andra centralbanker.

Den internationella verksamheten är redan i dagsläget en integrerad del av många delar av det nationella arbetet. Riksbanken kommer framöver att arbeta för att mer kunskap från det internationella arbetet ska kunna tas tillvara i verksamheten i stort. Genom internationella samarbeten får Riksbanken möjlighet att påverka inriktningen i policyfrågor och utformningen av globala standarder, ta del av information och utbyta erfarenheter, delta i gemensamt analys- och utvecklingsarbete samt bygga upp ett nätverk av kontakter på både organisations- och personnivå. Detta hjälper Riksbanken att mer effektivt uppfylla målen såväl i policyarbetet som i den operativa verksamheten. Riksbanken internationella verksamhet omfattar även hantering av Sveriges transaktioner med Internationella valutafonden (IMF) och förmedling av betalningar i svenska kronor åt andra centralbanker, stater och vissa internationella finansorgan. Internationella kontakter krävs också vid förvaltningen av tillgångarna i valutareserven.

Huvuddelen av Riksbankens internationella verksamhet sker genom deltagande i styrelser, kommittéer och arbetsgrupper i de internationella och europeiska organisationerna där Sverige respektive Riksbanken är medlem. Riksbanken deltar också i olika former av regionala eller bilaterala samarbeten med andra centralbanker och myndigheter, främst inom Norden och med Norden-Baltikum. Riksbanken har även ett nära samarbete med den ukrainska centralbanken NBU inom ramen för sin tekniska assistans och deltar i ett projekt för att förbereda centralbanker på Västra Balkan för EU-medlemskap.

Riksbanken har, delvis av historiska skäl, en bättre representation i det globala centralbankssamarbetet och i olika internationella organisationer än många andra centralbanker av liknande storlek. Kombinationen av att Sverige är en medelstor öppen ekonomi med en relativt stor finanssektor, samt att Riksbanken har en framskjuten roll i att bedriva och utveckla penningpolitiken, gör att det fortsatt finns ett stort internationellt intresse för vad Riksbanken gör. Det gäller också i det nordiska och nordisk-baltiska centralbankssamarbetet.

Rysslands aggression mot Ukraina och de senaste årens försämrade säkerhetspolitiska läge har påverkat inriktningen på det internationella arbetet. Den aktuella geopolitiska situationen reser nya frågor kring det globala samarbetet och viljan att upprätthålla ett regelbaserat internationellt system.

Det aktuella läget pekar mot ett större koordineringsbehov inom Europa, Norden och Norden-Baltikum. Ett högaktuellt område för samarbete både i nordiska och i nordisk-baltiska konstellationer rör frågor kring motståndskraft, kris, beredskap och beroenden. Givet den ökade geopolitiska fragmenteringen kan behovet för nordiska och europeiska centralbanker av att behålla sin representation i centrala internationella forum i allmänhet sägas ha blivit större.

Riksbanken har sammanfattningsvis en god position i sina internationella samarbeten. Denna position kan dock inte tas för given. Det pågår en långsiktig förskjutning där tillväxtmarknader önskar en bättre representation, ofta på bekostnad av mindre och mellanstora europeiska länder. Sverige och Riksbanken har exempelvis, trots ansträngningar, inte någon fast representation i de viktigaste nya globala forumen på

det finansiella området, G20 och Financial Stability Board (FSB). Riksbanken behöver därför arbeta aktivt för att fortsatt bevara sin plats och sitt inflytande i centrala forum. För att fortsatt vara en intressant aktör och kunna påverka i centrala internationella forum krävs det att Riksbanken håller en hög kvalitet i sitt internationella arbete samt arbetar långsiktigt. För detta krävs i sin tur att Riksbanken prioriterar sina resurser rätt.

För att kunna agera effektivt i en föränderlig värld har Riksbanken styrt om sin internationella verksamhet och kommer även att fortsätta att arbeta för förbättringar. Målsättningen är att genom en bättre samordning av den internationella verksamheten öka tydligheten i Riksbankens ståndpunkter, att Riksbanken mer konsekvent ska kunna driva internationella frågor och att Riksbanken ska kunna ha en mer fokuserad dialog med Finansdepartement och Finansinspektionen kring internationella frågor.

2 Internationell verksamhet som en del av Riksbankens uppdrag

Riksbankslagen är tydlig med att internationell verksamhet är en del av Riksbankens uppdrag och ska bidra till Riksbankens måluppfyllelse. Den verksamhet som bedrivs är till största del en direkt konsekvens av Sveriges och Riksbankens medlemskap i stora internationella och europeiska organisationer. Därutöver har Riksbanken ytterligare internationella samarbeten. Den internationella verksamheten är särskilt omfattande inom områdena finansiell stabilitet och betalningar. Men internationell verksamhet spänner över Riksbankens samtliga verksamhetsområden, inklusive penningpolitik och tillgångsförvaltning. Några av Riksbankens mest grundläggande uppgifter fungerar bara genom internationella kontakter.

2.1 Riksbankslagens bestämmelser om den internationella verksamheten

Lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) innehåller ett antal bestämmelser om Riksbankens internationella verksamhet.

Enligt 1 kap. 4 § ingår Riksbanken i Europeiska centralbankssystemet (ECBS) och är delägare i Europeiska centralbanken (ECB). Vidare får Riksbanken verka som förbindelseorgan i förhållande till internationella finansorgan som Sverige är medlem i och delta i sådant internationellt samarbete som har betydelse för bankens verksamhet eller rör kunskapsutbyte med andra centralbanker (6 kap. 1 § riksbankslagen).

Riksbanken har också enligt 6 kap. riksbankslagen uppgifter och befogenheter i fråga om Internationella valutafonden (IMF), andra internationella finansorgan och internationella betalningar. Riksbanken får ta emot eller göra insättningar i valuta eller guld och medverka i internationella betalningar. Enligt 1 kap. 11 § är en av Riksbankens grundläggande uppgifter att samla in den statistik som behövs enligt stadgan för ECBS och ECB.

Riksbanken ska i sin internationella verksamhet enligt 6 kap. 1 § riksbankslagen utgå från regeringens och riksdagens övergripande ståndpunkter inom olika politikområden. Enligt 6 kap. 7 § riksbankslagen ska Riksbanken i sin internationella verksamhet hålla regeringen underrättad om viktigare frågor.

2.2 Den internationella verksamheten har ökat i takt med att finansiell integration och beroenden har ökat

Riksbanken blev 1930 en av delägarna i "centralbankernas bank", Banken för internationell betalningsutjämning (BIS), och har varit representerad i BIS styrelse sedan dess, med undantag för kortare perioder. Riksbanken har varit svensk kontaktmyndighet för IMF sedan Sverige blev medlem 1951. Riksbankens internationella verksamhet har sedan EU-inträdet inneburit deltagande i EU:s monetära kommitté och senare i EU:s ekonomiska och finansiella kommitté (EFK). I och med ikraftträdandet av Amsterdamfördraget 1999 har arbetet inom ECBS gradvis intagit en större plats i Riksbankens internationella verksamhet.

En nära integration av banksektorn och det finansiella systemet med Sveriges närmaste grannländer har sedan mitten av 1990-talet varit vägledande för skapandet av en rad strukturerade samarbeten mellan centralbanker i kretsen Norden-Baltikum. Utbytet i dessa forum har bidragit till en bättre regional krisberedskap.

Ökat samarbete kring finansiell stabilitet i och med finanskrisen

Den globala finanskrisen under perioden 2007–2010 innebar ett ökat samarbete mellan centralbanker, samt mellan centralbanker och tillsynsmyndigheter, inom området finansiell stabilitet. Sårbarheterna i det finansiella systemet och de internationella spridningseffekterna mellan aktörer i olika länder hade underskattats. Detta fick stora konsekvenser för hushåll och företag i stora delar av världen. I det läget fanns en bred samsyn om behovet av starkare globala standarder för reglering av banker och bättre överblick av risker och spridningskanaler.

Flera nya organisationer och grupper för finansiell stabilitet bildades och ambitionsnivån för existerande grupper ökade. Riksbanken var bl.a. aktiv i arbetet med Basel III-standarderna och i etableringen av den europeiska systemrisknämnden (ESRB), som huvudsakligen förhandlades under det svenska EU-ordförandeskapet 2009. Riksbanken var även delaktig i etableringen av grupperna Nordic-Baltic Macroprudential Forum (NBMF) och Nordic-Baltic Stability Group (NBSG). Sedan den globala finanskrisen har de internationella forum och de arbetssätt som infördes visat sig vara värdefulla för både informationsutbyte och diskussion samt för krisförberedande arbete.

Icke-banker och snabb utveckling på betalningsmarknaden

Efter den globala finanskrisen har icke-banker, som fonder och försäkringsbolag, fått en större roll i det finansiella systemet. Samtidigt har systemet blivit mer komplext och sammanlänkat. Samspelet mellan olika typer av aktörer, även över nationsgränser, skapar nya spridningsrisker och förstärkningsmekanismer. Deltagandet i internationella diskussioner har varit centrala för att förstå, övervaka och motverka risker.

Digitaliseringen och den snabba teknikutvecklingen har inneburit en snabb utveckling på betalningsmarknaden. Detta har i sin tur resulterat i ett ökat behov av internationellt samarbete mellan centralbanker på betalningsområdet. Det internationella arbetet gäller både frågor kring styrningen av de tekniska plattformarna för betalningar

som Riksbanken delar med ECBS och samarbeten för att bevaka utvecklingen på betalningsmarknaden. Båda dessa delar är viktiga för att säkerställa ett stabilt och effektivt svenskt betalningssystem.

Fokus på motståndskraft, kris, beredskap och beroenden

De senaste årens försämrade säkerhetspolitiska läge har påverkat inriktningen för Riksbankens arbete. Särskilt i Norden och i Norden-Baltikum har frågor om motståndskraft, kris, beredskap och beroenden blivit högaktuella. Nordiskt och nordiskt-baltiskt samarbete inom beredskapsområdet bedöms bli mer intensivt under kommande år. Att kunna dra nytta av utvecklingsarbete i våra grannländer är viktigt i ett läge då åtgärder behöver komma på plats snabbt.

Den förändrade geopolitiska situationen, skiftena i handelspolitiken och den allt tydligare sammanlänkningen av ekonomiska frågor med säkerhetsfrågor har inneburit ett behov av kunskapsutbyte mellan centralbanker och andra relevanta aktörer kring t.ex. effekter från handel och geopolitik samt beroenden. Den snabba teknikutvecklingen och framväxten av stablecoins ger upphov till nya frågeställningar som rör både reglering och finansiell stabilitet. Detsamma gäller diskussionen om regelförenkling för bättre konkurrenskraft i EU respektive USA. Det kommer vara viktigt att Riksbanken följer dessa frågor nära.

Arbete för fortsatt representation i centrala forum

Slutligen pågår en långsiktig förskjutning där tillväxtmarknader önskar en bättre representation, ofta på bekostnad av länder i Europa. Sådana förskjutningar kan t.ex. noteras för IMF, där kvotandelen för europeiska länder stadigt minskat över tid. En liknande utveckling märks i BIS, där det vid sidan av de så kallade G10-länderna¹ numera ingår flera tillväxtmarknader i styrelsen. Det senaste tillskottet är den saudiarabiska centralbanken som erhöll en plats hösten 2025.

Riksbanken bedömer sammantaget att det är viktigt att arbeta för att bevara sin representation i centrala internationella forum. Det gäller särskilt de internationella forum som enbart omfattar deltagande från centralbanker, såsom styrelsen för BIS eller ECBS. Möten i BIS varannan månad ger t.ex. en fördjupad inblick i överväganden i de viktigaste ekonomierna. Med på mötena finns företrädare på högsta nivå för Federal Reserve, ECB, Bank of Japan, Bank of England mfl. Möten i ECB:s allmänna råd ger inblick i ECB:s överväganden och ett utbyte med alla EU:s centralbanker.

Om Riksbanken inte finns representerat i dessa forum, saknas Sveriges röst. Samtidigt innebär deltagande i BIS styrelsearbete eller BIS viktigaste kommittéer ett ansvar. För att säkra sin plats är det nödvändigt att Riksbanken fortsätter att hålla en hög kvalitet i det internationella arbetet, arbetar långsiktigt och prioriterar sina resurser rätt.

¹ G10-samarbetet bestod av Belgien, Kanada, Frankrike, Tyskland, Italien, Japan, Nederländerna, Sverige, Schweiz, Storbritannien och USA.

2.3 Den internationella verksamheten inom olika verksamhetsområden

Penningpolitik

För att främja och utveckla sin penningpolitiska analys, deltar Riksbanken i internationellt kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Arbetet sker t.ex. i BIS, inom ECBS, i organisationen för samarbete och utveckling (OECD) och genom olika samarbeten med andra centralbanker.

Tematiskt gäller det t.ex. analys av den ekonomiska utvecklingen, prognoser, statistik och aktuell forskning. Genom deltagandet får Riksbanken en djupare insyn i, och förståelse för, det ekonomiska läget och utvecklingen i viktiga marknader. Informationen i dessa utbyten är mer initierad än vad som kan uppnås genom att ta del av öppen information. Detta ger i förlängningen viktig information för utformningen av svensk penningpolitik. Möten där ECB och Federal Reserve deltar, ger exempelvis ökad insikt i hur dessa institutioner bedömer utsikterna för tillväxt och inflation. Möten inom ECBS ger inblick i ECB:s överväganden och ett utbyte med centralbankerna inom EU.

Riksbanken drar också nytta av utbytet med andra centralbanker. Aktuellt gäller det t.ex. utbyten kring tänkbara effekter för små öppna ekonomier av ökad ekonomisk-politisk osäkerhet, effekterna av högre amerikanska importtullar och ökad geoekonomisk fragmentering. Utbytet har bl.a. handlat om utvecklingen av makroekonomiska modeller eller automatiserad datahantering. Utbytet bidrar sammantaget till ett bättre analysunderlag i den penningpolitiska processen.

Finansiell stabilitet och övervakning av finansiell infrastruktur

Den internationella verksamheten på området finansiell stabilitet består av policy- och analysarbete samt av kunskapsutbyte som stärker Riksbankens förmåga att arbeta för ett stabilt och effektivt finansiellt system. Digitaliseringen och den snabba teknikutvecklingen innebär även arbete med stabilitetsrisker på nya områden, såsom betalningsområdet. Arbetet med finansiell stabilitet sker bl.a. i BIS, ESRB, IMF, EFK och i de nordisk-baltiska stabilitetsgrupperna, se även Bilaga 1.

Ett viktigt område är t.ex. gemensamma riskanalyser och metodutveckling. För att bedöma om det svenska finansiella systemet är stabilt och effektivt krävs kännedom om finansiella instituts utlandsverksamhet, kopplingar mellan olika institut och marknader i olika länder. Övervakningen av systemviktiga finansiella infrastrukturer sker även i samarbete med andra centralbanker.

För det operativa arbetet är deltagandet i internationella forum som BIS viktiga för att Riksbanken ska kunna agera snabbt och med adekvata medel vid eventuella allvarliga störningar i det finansiella systemet. Vid sidan av möjligheten att snabbare kunna organisera konkreta operativa insatser mellan centralbanker, utgör de internationella forumen även ett nav för informationsdelning.

Även krisförberedande arbete sker internationellt. Krislösningar kan exempelvis behöva tas fram gemensamt med centralbanker och myndigheter i andra länder. Vidare

är deltagandet i diskussioner kring utformningen av globala standarder på det finansiella området prioriterat för Riksbanken, se även Bilaga 2.

Betalningar

Det svenska betalningssystemet har många internationella kopplingar och mycket av Riksbankens arbete med betalningar sker internationellt. Riksbanken och alla svenska banker använder t.ex. betalningsmeddelandestandarden SWIFT och kortbetalningar i Sverige är beroende av kortnätverken VISA och Mastercard. De stora svenska bankerna är direkta motparter i systemet Continuous Linked Settlement (CLS), som syftar till att minska risken vid valutaväxling. En god förståelse av dessa system och möjligheter att påverka diskussioner som rör det internationella betalningsarbetet är viktigt både för Riksbankens egen betalningsverksamhet och i Riksbankens övervakningsroll.

I likhet med i andra europeiska länder har det svenska betalningssystemet steg för steg blivit mer integrerat med ECBS tekniska lösningar. Sedan februari 2024 delar Riksbanken betalningsplattform med TARGET Instant Payment Settlement (TIPS). TIPS möjliggör avveckling i centralbankspengar för omedelbara betalningar i svenska kronor. Swish-betalningar går via TIPS. För att kunna övervaka och påverka beslut kring plattformen är Riksbanken bl.a. mycket aktiv i ECB:s Market Infrastructure Board (MIB). Detta forum är direkt ansvarigt för driften av TARGET-infrastrukturen. Den internationella verksamheten handlar här om att säkerställa ett välfungerande betalningssystem för den svenska allmänheten. För närvarande pågår även ett arbete med att flytta Riksbankens Real-Time Gross Settlement-system (RTGS-system) till att dela plattform med TARGET 2. Inriktningen är vidare att även avvecklingen av värdepapper i svenska kronor i framtiden ska övergå till plattformen TARGET2-Securities (T2S). Bedömningen är därmed att Riksbankens internationella verksamhet inom betalningsområdet kommer att öka.

Att det svenska betalningssystemet håller jämna steg med omvärlden förutsätter också att Riksbanken följer utvecklingen på betalningsområdet internationellt. En sådan utveckling är framväxten av kryptotillgångar, såsom stablecoins. Dessa kan på sikt medföra att betalningslandskapet och den finansiella sektorn förändras i grunden. En annan utveckling är diskussionen om digitala centralbanksvalutor. Sådana existerar endast i mycket begränsad utsträckning idag men diskuteras intensivt internationellt. ECB ligger långt framme i sitt utvecklingsarbete för en digital euro. Riksbanken bevakar denna fråga nära.

Tillgångsförvaltning och implementering av penningpolitik

För att kunna implementera penningpolitiken behöver Riksbanken ha verktyg som är relevanta i en alltmer global marknadsmiljö. Genom att exempelvis delta i BIS Markets Committee kan Riksbanken utbyta erfarenheter med andra centralbanker om aktuella förhållanden på de finansiella marknaderna och om hur dessa marknader fungerar, liksom om centralbankernas styrsystem och operationella förmågor.

Riksbankens uppdrag att förvalta tillgångar förutsätter täta internationella kontakter, inte minst i form av bilateral samverkan med andra centralbanker om den operativa tillgångshanteringen. Riksbanken förvaltar tillgångar med syfte att kunna fullgöra sina

uppgifter och generera avkastning för att finansiera sin verksamhet med beaktande av risk. För att bedöma avkastningsmöjlighet och risk i utländska tillgångar krävs en god omvärldsanalys. Sådan analys sker bland annat i kontakt med globalt verksamma banker och internationella organisationer som BIS.

Ett annat grundläggande uppdrag i Riksbankens arbete som kräver internationell verksamhet är att ta emot insättningar i valuta eller guld från utländska kreditinstitut, andra centralbanker, stater och internationella finansorgan samt att medverka vid betalningar till eller från andra centralbanker eller internationella finansorgan. Denna typ av verksamhet (kallad korrespondentbankverksamhet) är väletablerad bland centralbanker och bedrivs uteslutande genom internationell samverkan. Den används både i normala tider och i krislägen för att säkerställa att centralbanker och internationella finansorgan kan genomföra betalningar. Det kan röra åtaganden inom förvaltningen av den egna guld- och valutareserven eller arbetet med att säkerställa finansiell stabilitet. Inom ramen för denna verksamhet kan Riksbanken även hantera statliga och mellanstatliga betalningar som faller inom ramen för den svenska regeringens eller andra regeringars och statliga organisationers ansvar.

Data och statistik

Den internationella verksamheten är även viktig inom data- och statistikområdet, dels för att Riksbanken i sitt eget arbete behöver tillgång till data som följer internationella standarder, dels för att Riksbanken ska kunna uppfylla sina åtaganden när det gäller statistikleveranser till internationella organisationer.

Riksbanken har som statlig myndighet även ett ansvar för att hålla bördan för banker och andra finansiella institut som är uppgiftsskyldiga gentemot Riksbanken så låg som möjligt. Då ett flertal av dessa institut också har verksamhet i andra länder är en harmonisering till internationella standarder och rapporteringskrav ett sätt att hålla uppgiftslämnarbördan nere.

Forskning

Riksbankens forskningsverksamhet har ett väl utbyggt internationellt nätverk. Riksbanken publicerar i högkvalitativa vetenskapliga tidskrifter, håller en hög kvalitet i sin forskning och har kunnat rekrytera högkvalificerade medarbetare till sin forskningsverksamhet². En central del i arbetet är samarbetet med framstående forskare på andra centralbanker och utländska universitet.

Övrigt

Inom ramen för sitt arbete med teknisk assistans bidrar Riksbanken till kunskapsöverföring och rådgivning inom olika centralbanksområden. Riksbanken har ett nära samarbete med den ukrainska centralbanken, NBU. Riksbanken drar viktiga lärdomar av hur NBU bedriver sin verksamhet under höjd beredskap och i krig. Vidare har

² Se även den externa utvärderingen "External Review of the Riksbank Research Division", 16 January 2025 på www.riksbank.se.

Riksbanken engagerat sig i ett EU-finansierat program för länderna på västra Balkan för att förbereda dessa länders centralbanker för EU-medlemskap. Se även Bilaga 1.

Även arbetet inom övriga verksamhetsområden bedrivs med inslag av internationell verksamhet, t.ex. erfarenhetsutbyte kring it- och säkerhetsfrågor. Givet det förändrade säkerhetsläget är frågor om cybersäkerhet eller beroenden av molntjänster mm. aktuella frågor.

2.4 Deltagande i internationell verksamhet som en konsekvens av medlemskap

Riksbankens internationella verksamhet är till största del en direkt konsekvens av Sveriges och Riksbankens medlemskap i fyra stora internationella och europeiska organisationer

1. Banken för internationell betalningsutjämning (BIS),
2. Europeiska centralbankssystemet (ECBS),
3. EU och europeiska systemrisknämnden (ESRB) samt
4. Internationella valutafonden (IMF)

Riksbanken förutsätts delta i dessa fyra organisationers arbete på alla nivåer så länge Sverige respektive Riksbanken förblir medlemmar. I rättslig bemärkelse är det arbetet i IMF och i ECBS som är obligatoriska, då dessa följer av riksbankslagen. EU-arbetet följer av Sveriges EU-medlemskap.

Riksbanken deltar även i viss utsträckning i arbetet i organisationen för samarbete och utveckling (OECD), Financial stability board regional consultative group for Europe (FSB RCG-E), Network for Greening the Financial System (NGFS) och Europeiska bankmyndigheten (EBA).

2.5 Omfattningen av Riksbankens deltagande i internationella forum

Totalt är Riksbanken medlem i drygt 200 styrelser, kommittéer, arbetsgrupper, undergrupper och andra internationella forum. Forumen har dock mycket olika karaktär, varför själva antalet internationella forum i sig inte är tillräckligt som mått på resursåtgång. Arbetet i styrelser, kommittéer och vissa arbetsgrupper kräver ofta betydande insatser, samtidigt som många andra forum sällan håller formella möten och huvudsakligen fungerar som kontaktytor för informationsutbyte.

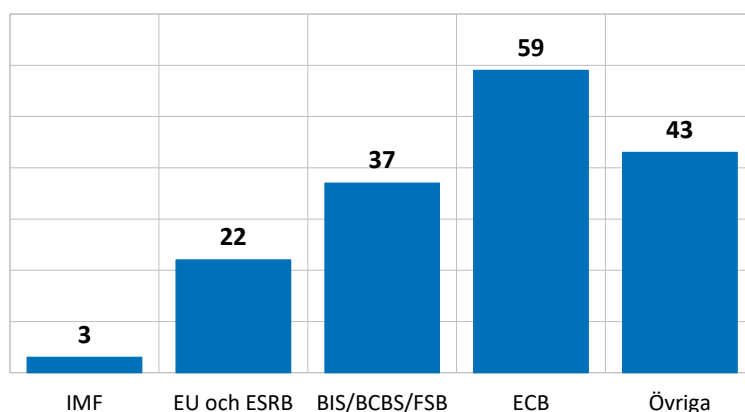
För att ge en så rättvisande bild av verksamhet och resursåtgång som möjligt har Riksbanken gjort en intern genomgång för att kartlägga i vilka forum det bedrivs ett frekvent och aktivt arbete. Resultatet av den interna genomgången är att det bedrivs ett

frekvent och aktivt arbete i ca. 160 internationella forum³. Av dessa är omkring tre fjärdedelar en direkt konsekvens av Sveriges och Riksbankens medlemskap i de fyra stora internationella och europeiska organisationerna som nämns ovan. Omkring en fjärdedel utgörs av övriga samarbeten, t.ex. det nordiska samarbetet.

En översikt av Riksbankens internationella verksamhet i de fyra största organisationerna jämfört med övriga samarbeten (nordiska samarbeten mm.) ges av Diagram 1.

Diagram 1. Riksbankens internationella verksamhet i de fyra största internationella och europeiska organisationerna jämfört med övriga samarbeten

Antal forum som bedriver ett frekvent och aktivt arbete

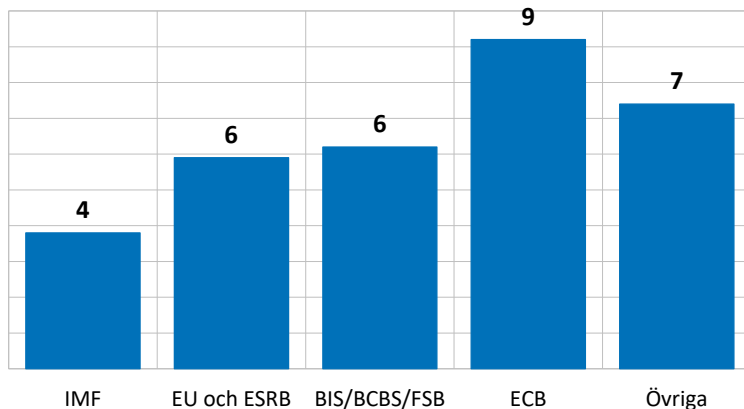
Källa: Riksbanken.

En översikt av den uppskattade resursåtgången för Riksbankens internationella verksamhet, mätt i antalet årsarbetskrafter, ges av Diagram 2. Uppskattningen utgör en ögonblicksbild hösten 2025. Diagrammet visar resursåtgången uppdelat på arbetet med de fyra största internationella och europeiska organisationerna jämfört med övriga samarbeten. Det bör noteras att uppskattningen avser antalet årsarbetskrafter som dedikerat arbetar med internationell verksamhet. Uppskattningen inkluderar inte de personalresurser som från tid till annan på olika sätt bidrar till den internationella verksamheten (med bakgrundsunderlag eller dylikt).

³ | Riksbankens interna genomgång är definitionen av ett forum med "frekvent och aktivt arbete" att forumet möts minst 2 ggr per år samt att forumet har klassificerats som viktighetsgrad "medel" eller "hög". Vidare definieras alla internationella forum där direktionen deltar som "frekvent och aktivt arbete".

Diagram 2. Resursåtgång för arbetet med de fyra största internationella och europeiska organisationerna jämfört med övriga samarbeten

Uppskattat antal årsarbetskrafter, ögonblicksbild hösten 2025

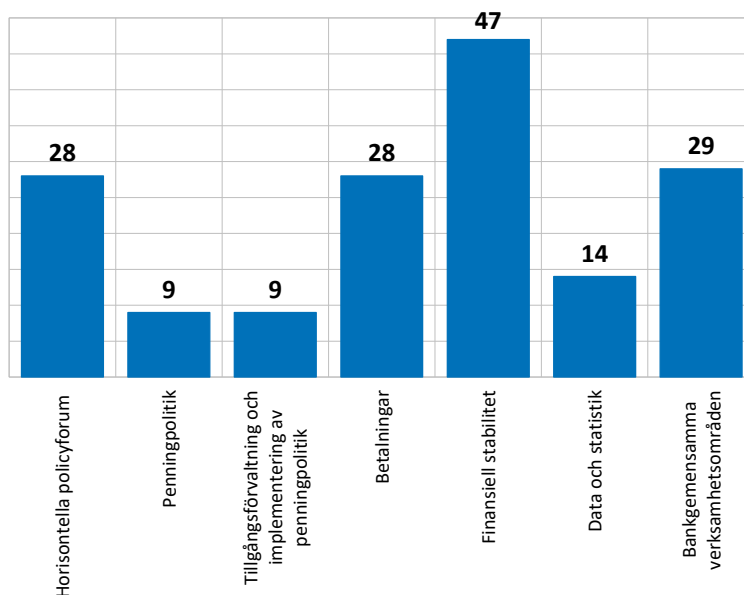

Källa: Riksbanken.

En översikt över hur Riksbankens internationella verksamhet är fördelad tematiskt på olika verksamhetsområden ges av Diagram 3. Stapeln längst till vänster i diagrammet, ”horisontella policyforum”, avser internationella forum såsom styrelser eller kommittéer som inom ramen för sitt arbete hanterar sakfrågor inom olika verksamhetsområden. Detta gäller t.ex. IMF:s exekutivstyrelse, EU:s ekonomiska och finansiella kommitté och ECB:s allmänna råd. Övriga staplar i diagrammet speglar Riksbankens verksamhetsområden.

Diagram 3. Den internationella verksamheten uppdelad på verksamhetsområde

Antal forum som bedriver ett frekvent och aktivt arbete

Källa: Riksbanken.

3 Ett strategiskt omtag och effektivisering av den internationella verksamheten

För att kunna agera effektivt i en föränderlig värld har Riksbanken styrt om sin internationella verksamhet och kommer även att fortsätta att arbeta för förbättringar. Det har bl.a. skett en översyn av den interna organisationen och direktionen har beslutat om en policy för den internationella verksamheten. Under hösten 2025 inleddes en samlad översyn av Riksbankens deltagande i internationella forum. Målsättningen är att genom en bättre styrning av den internationella verksamheten öka tydligheten i Riksbankens ståndpunkter, att Riksbanken mer konsekvent ska kunna driva internationella frågor och att Riksbanken ska kunna ha en mer fokuserad dialog med Finansdepartement och Finansinspektionen kring internationella frågor. Inom organisationen behöver kunskap från internationella engagemang bättre omhändertas i verksamheten i stort.

3.1 En tydligare styrning av Riksbankens internationella verksamhet

Riksbanken har arbetat med att etablera en tydligare styrning av sin internationella verksamhet. Direktionen har bl.a. beslutat om en intern policy för Riksbankens internationella verksamhet, se även nedan. Målsättningen är att genom en bättre samordning av den internationella verksamheten öka tydligheten i Riksbankens ståndpunkter, att Riksbanken mer konsekvent ska kunna driva internationella frågor och att Riksbanken ska kunna ha en mer fokuserad dialog med Finansdepartement och Finansinspektionen kring internationella frågor.

Parallellt med den ändrade riksbankslagens ikraftträdande 2023 påbörjade Riksbanken en översyn av sin interna organisation och sina interna arbetssätt för att säkerställa att arbetet bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Hösten 2024 etablerades ett internationellt sekretariat på stabsavdelningen med ansvar att samordna det internationella arbetet och att bedriva ett aktivt strategi- och utvecklingsarbete.

Sekretariatet har under 2025 arbetat med att förbättra samordningen av den internationella verksamheten på Riksbanken, både mellan avdelningarna och gentemot direktionen. För att ge bättre förutsättningar att hålla ihop det löpande arbetet har samordningsansvaret för flera delar av direktionens internationella engagemang centraliserats till sekretariatet.

Sekretariatet har även arbetat med att identifiera vilka avdelningsöverskridande internationella frågor som bedöms vara mest prioriterade för Riksbankens internationella arbete. Aktuellt handlar det bl.a. om de ekonomiska effekterna från de geopolitiska

skiftena, säkra och tillgängliga betalningar och diskussionen om förenkling och finansiell reglering.

I den interna policyn för Riksbankens internationella verksamhet anges hur Riksbanken ska bedriva sitt internationella arbete. Policyn är tänkt att reflektera långsiktiga och allmänna principer. Policyn är även tydlig med att det i det internationella arbetet behöver iakttas god hushållning med Riksbankens resurser. Enligt policyn ska den internationella verksamheten även bidra till de övergripande strategiska förflyttningarna för verksamheten som är fastlagda i Riksbankens strategiska plan för perioden 2024–2027. Med detta som utgångspunkt, ska Riksbanken i sitt internationella arbete prioritera

- ett långsiktigt engagemang i det internationella monetära och finansiella systemet,
- samarbeten där Riksbanken kan säkra central information,
- samarbeten där Riksbanken kan eller behöver påverka inriktningen i internationella frågor,
- styrelsearbete i organisationer, särskilt när/i de fall Riksbanken är huvudsakligt svenskt kontaktorgan⁴,
- ordförandeskap i internationella organisationer och ordförandestöd,
- deltagande i internationella organisationer där en aktiv närvaro kan avgöra Riksbankens fortsatta medverkan,
- fördjupat samarbete med strategiska partners och,
- kompetens- och erfarenhetsutbyte med andra centralbanker och internationella organisationer.

Riksbanken kommer att fortsätta att arbeta för förbättringar. Riksbanken avser t.ex. framöver att, utifrån policyn, regelbundet se över sitt samlade deltagande i internationella forum. Syftet är att bättre kunna prioritera deltagandet och säkerställa en effektiv resursanvändning. Riksbanken arbetar även aktivt för att effektivisera arbetsformerna i de internationella organisationer som Riksbanken är medlem i, t.ex. vad gäller mandat och format för internationella arbetsgrupper. Vidare avser Riksbanken att framöver arbeta för bättre rutiner så att mer kunskap från det internationella arbetet omhändertas i verksamheten i stort.

3.2 Hur det internationella arbetet följs upp

För att på ett bättre och samlat sätt följa upp den internationella verksamheten internt, har Riksbanken under 2025 anpassat och utvecklat sin uppföljning.

Riksbankens internationella verksamhet ska bidra till att genomföra Riksbankens uppdrag. Den internationella verksamheten ska därför följas upp utifrån graden av

⁴ Riksbanken ingår som enda svensk myndighet i styrelsen för BIS samt i ECB:s allmänna råd. Riksbanken är svensk kontaktmyndighet och finansiell motpart mot IMF.

genomslag och inflytande, i för Riksbanken relevanta frågor, som nås genom att delta i internationella sammanhang och samarbeten. Vidare ska graden av lärdomar som omsätts i organisationen från att aktivt delta i internationella sammanhang följas upp. Målen för Riksbankens samlade internationella verksamhet följs, liksom övriga interna mål, upp inom ramen för den ordinarie verksamhetsuppföljningen.

Den externa uppföljningen sker genom att riksdagens finansutskott regelbundet följer upp och granskar hur Riksbanken utför sin verksamhet och uppfyller sina uppdrag. Detta sker bl.a. inom ramen för finansutskottets utfrågningar av direktionen vid utskottets offentliga sammanträden, enskild information till finansutskottet och genom Riksbankens årsredovisning. De offentliga utfrågningarna omfattar dels tematiska uppföljningar, dels årliga utvärderingar av penningpolitiken och uppföljningar av den finansiella stabiliteten. Därutöver sker även penningpolitiska expertutvärderingar med ett längre tidsperspektiv.

4 Processer för beredning, avstämning och samordning i det internationella arbetet

Riksbanken är i internationella sammanhang en del av Sveriges gemensamma position utåt. Det finns en välfungerande och kontinuerlig dialog mellan Riksbanken och Regeringskansliet för att säkerställa att Riksbanken utgår från regeringens och riksdagens övergripande ståndpunkter inom olika politikområden. Samtidigt behöver det göras en åtskillnad mellan sådana internationella frågor som faller inom Riksbankens verksamhetsområden, såsom penningpolitik, och frågor som inte gör det, såsom finans- och utrikespolitik. Återkoppling och dialog om Riksbankens viktigare internationella frågor sker bl.a. i det finansiella stabilitetsrådet. Riksbanken avser framöver att arbeta för att ytterligare stärka sitt samarbete med Finansdepartementet och Finansinspektionen i internationella frågor.

4.1 Åtskillnad mellan internationella frågor inom Riksbankens verksamhetsområden och andra frågor

Sverige bör i internationella sammanhang uppvisa en enhetlig övergripande linje och den demokratiska förankringen av dessa övergripande ståndpunkter är viktig. I sin roll som oberoende centralbank och expertmyndighet har Riksbanken samtidigt uppdraget att självständigt göra välgrundade analyser och bedömningar av de internationella frågor som faller inom Riksbankens verksamhetsområden.

Det behöver göras en åtskillnad mellan sådana internationella frågor som faller inom Riksbankens verksamhetsområden, såsom penningpolitik och frågor relaterade till det europeiska centralbankssystemet (ECBS), och frågor som inte gör det, såsom finans- och utrikespolitik. Vidare innebär utgångspunkten i övergripande ståndpunkter inte en detaljstyrning av Riksbankens agerande i enskilda sakfrågor. Enligt förarbetena är en övergripande svensk inriktning avsedd att beröra samhället i stort och utgör inte instruktioner till en enskild myndighet och berör inte en viss förhandling eller en specifik internationell organisation.

4.2 Kontinuerlig dialog med Regeringskansliet

Regeringens och riksdagens övergripande ståndpunkter inom olika politikområden beaktas i Riksbankens interna beredningsprocess inför framtagandet av underlag inför internationella möten.

Riksbanken tar del av regeringens och riksdagens övergripande ståndpunkter på flera sätt. Riksbanken tar del av information om övergripande ståndpunkter från

regeringen i t.ex. regeringsförklaring, utrikesdeklaration, EU-deklaration och propositioner samt från riksdagen i t.ex. utskottsbetänkanden. Riksbanken får även information om de övergripande ståndpunkterna inom ramen för den dialog som Riksbanken har med Regeringskansliet.

Den självklara kontaktpunkten för flertalet av Riksbankens internationella frågor, exempelvis aktuella frågor om EU:s sparande- och investeringsunion eller EU:s förenklingsarbete, är Finansdepartementets handläggare. För vissa IMF-program eller gällande Riksbankens samarbete inom teknisk assistans med andra centralbanker, behöver kontakter istället tas med Utrikesdepartementets handläggare. I vissa fall sker även kontakter om övergripande ståndpunkter mellan Riksbanken och Regeringskansliet på högre nivå.

Erfarenheten från dessa bilaterala kontakter är att samarbetet överlag är välfungerande. Dialogen mellan Riksbanken och Regeringskansliet är kontinuerlig och de internationella frågor där Riksbankens syn skiljer sig från Regeringskansliets syn är i praktiken mycket få. Det finns framför allt inom Finansdepartementet en medvetenhet om att Riksbanken bör informeras om övergripande ståndpunkter i för Riksbanken relevanta frågor.

För att ytterligare främja samarbetet mellan Riksbanken och Regeringskansliet skulle det dock vara viktigt att Regeringskansliet etablerar en mer rutinmässig informationsdelning med Riksbanken om övergripande ståndpunkter, framförallt gällande nya sakfrågor.

4.3 Anpassningar av arbetssätt

Som beskrivs i avsnitt 3 är etablerandet av ett internationellt sekretariat och en ny policy för det internationella arbetet ett uttryck för en tydligare intern styrning. Det internationella sekretariatet har bl.a. till uppgift att internt inom Riksbanken samordna informationen om regeringens och riksdagens övergripande ståndpunkter

- På direktionens sammanträden finns en stående punkt om internationella frågor. Det sker en avrapportering av internationella åtaganden och kommande möten mellan direktionens ledamöter. Vidare uppdaterar det internationella sekretariatet om viktigare frågor på det internationella området.
- Då flertalet underlag till direktionens internationella möten passerar sekretariatet finns möjlighet att sammanhållet bevaka hur de övergripande ståndpunkterna beaktas.
- Det internationella sekretariatet kan initiera och hålla ihop kontakter med Regeringskansliet, t.ex. nya sakfrågor på EU-området som berör flera delar av banken.
- Ett antal interna möten inkluderar numera en stående dagordningspunkt för internationella frågor, vilket bl.a. ger möjligheter att sprida information om övergripande ståndpunkter. Detta gäller t.ex. möten mellan de internationellt

ansvariga på respektive avdelning och policymötet mellan biträdande avdelningschefer.

4.4 Gemensam instruktionsgivning och löpande koordinering med Finansdepartementet

Det finns ett mycket nära och välfungerande samarbete mellan Riksbanken och Finansdepartementet i internationella frågor. Exempel på detta är IMF:s styrelsearbete och möten i EU:s ekonomiska och finansiella kommitté (EFK). I dessa forum representeras Sverige, liksom andra länder, av både centralbank och Finansdepartement och diskussionen rör ofta både Riksbankens och Finansdepartementets verksamhet. Beredningen av svenska ståndpunkter till diskussioner i IMF:s styrelse sker därför alltid gemensamt mellan Riksbanken och Finansdepartementet och innebär en löpande och nära dialog. För EFK sker en separat beredning på Riksbanken respektive Finansdepartementet men överensstämmelsen med övergripande ståndpunkter säkerställs genom en nära avstämning inför varje mötestillfälle.

Ett ytterligare exempel på forum där det finns en nära dialog mellan Riksbanken och Finansdepartementet är de informella mötena mellan EU:s finansministrar som riksbankschefen och övriga centralbankschefer bjuds in till en gång per termin. Även arbetet med G20 "Finance track" under 2025, där Sverige representerades av både finansministern och riksbankschefen, har karaktäriserats av ett nära samarbete mellan Riksbanken och Finansdepartementet.

Även i mer tekniska frågor finns ett nära samarbete. Det gäller exempelvis förhandlingar i EU:s rådsarbetsgrupper. Bl.a. har en expert från Riksbanken stöttat den svenska representanten i EU-förhandlingen om en digital euro.

4.5 Nära samarbete och gemensamma möten med Finansinspektionen

Riksbanken har i många internationella frågor även ett mycket nära och välfungerande samarbete med Finansinspektionen.

Ett forum som intar en särställning i samarbetet mellan Riksbanken och Finansinspektionen är Baselkommittén för banktillsyn (BCBS). Inför möten i BCBS har Riksbanken och Finansinspektionen gemensamma beredningar och tar fram gemensamma underlag. Även Finansdepartementet är inbjudet till dessa beredningar. Generellt sett råder det stor samsyn mellan Riksbanken och Finansinspektionen, även om det kan finnas nyansskillnader i synen på vissa frågor och skillnader i syn på prioriteringar.

Det finns också ett antal undergrupper till Baselkommittén. De tar fram underlag till och diskuterar de viktigare tekniska detaljerna inför BCBS-mötena. Även till dessa undergrupper sker förberedelsearbetet gemensamt mellan Riksbanken och Finansinspektionen.

Riksbanken och Finansinspektionen har även ett nära samarbete kring framtagandet av globala standarder för finansiell infrastruktur. Dessa standarder tas fram gemensamt av Kommittén för betalningar och marknadsinfrastruktur (CPMI), som Riksbanken deltar i, och International Organization of Securities Commissions (Iosco), som Finansinspektionen deltar i. Riksbanken och Finansinspektionen samarbetar också när det kommer till övervakning och tillsyn över systemviktig finansiell infrastruktur (utländska institut verksamma i Sverige och instituts utlandskopplingar).

Ett annat exempel på nära samarbete mellan Riksbanken och Finansinspektionen är det gemensamma deltagandet i möten i den europeiska systemrisknämnden (ESRB). Även förberedelserna till kommittémöten och många undergruppsmöten inom ESRB sker i stor utsträckning gemensamt.

4.6 Stabilitetsrådet och beredningsgruppen är även viktiga forum för internationella frågor

Skapandet av det finansiella stabilitetsrådet har i allmänhet varit viktigt för att främja samarbetet mellan de stabilitetsvårdande myndigheterna, dvs. Finansdepartementet, Riksbanken, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret. Rådets huvudsakliga syfte är att samla dessa myndigheter för regelbunden avstämning och diskussion av frågor kopplade till finansiell stabilitet.

Numera finns även en stående punkt för internationella frågor på dagordningen. I och med detta har stabilitetsrådet blivit ett forum för dialog för viktigare internationella frågor på det finansiella området. Det bör även noteras att deltagande myndigheter tillsammans täcker hela regleringskedjan, dvs. från global standard, till förhandlingar inom EU om lagtexter (nivå 1), till föreskrifter (nivå 2), vilket visat sig vara mycket värdefullt.

Skälen till att stabilitetsrådet lämpar sig för att ta upp även internationella frågor är dels att mötena sker regelbundet och på hög nivå, dels att Riksbankens närmaste samarbetspartners i internationella frågor finns representerade i stabilitetsrådet.

Detsamma gäller finansiella stabilitetsrådets förberedande forum, den sk. beredningsgruppen, som möts varje månad. Även här informerar myndigheterna om sina viktigare internationella frågor och pågående internationell verksamhet.

4.7 Återkoppling om viktigare frågor i den internationella verksamheten

Riksbanken håller riksdagen underrättad om viktigare frågor i sin internationella verksamhet. Detta sker bl.a. inom ramen för finansutskottets utfrågningar av direktionen vid utskottets offentliga sammanträden, enskild information till finansutskottet och genom årsredovisningen.

Vad gäller återkoppling till regeringen har, som nämnts ovan, det finansiella stabilitetsrådet och dess beredningsgrupp utvecklats till ett forum för dialog om viktigare internationella frågor.

Det bör även betonas att det från Riksbankens sida finns ett tydligt intresse av att samarbeta nära med Finansdepartementet och Finansinspektionen i viktigare internationella frågor. Detta gäller särskilt när det, som i IMF-arbetet, finns ett delat ansvar mellan Riksbanken och Finansdepartementet. När frågor diskuteras i både centralbankskretsar och mellan regeringar finns det ofta en fördel med att sammanföra informationen för att kunna få större påverkan.

5 Fortsatt utvecklingsarbete och utmaningar framöver

Riksbankens internationella verksamhet är en central och integrerad del av Riksbankens arbete och nästan alla Riksbankens uppgifter har en internationell dimension. Den internationella verksamheten kommer troligtvis att öka i betydelse framöver, t.ex. pekar det aktuella läget mot ett större koordineringsbehov både inom Europa och inom Norden-Baltikum. Riksbanken behöver fortsatt arbeta med förbättringar i den internationella verksamheten. Riksbanken avser framöver att arbeta för att ytterligare stärka sitt samarbete med Finansdepartementet och Finansinspektionen i internationella frågor. Slutligen behöver Riksbanken arbeta aktivt för att bevara sin representation i centrala internationella forum.

Den internationella verksamheten är en central och integrerad del av Riksbankens arbete och en förutsättning för att uppfylla uppdragen i riksbankslagen. Den senaste tidens försämrade säkerhetspolitiska läge har påverkat inriktningen för arbetet. Det aktuella läget pekar även framöver mot att det finns ett större koordineringsbehov inom Europa och även mot behov av ett ännu närmare nordiskt och nordiskt-baltiskt centralbankssamarbete. Digitaliseringen och den snabba teknikutvecklingen ger upphov till nya frågeställningar på betalningsområdet, gällande reglering och gällande finansiell stabilitet. Med anledning av detta bedömer Riksbanken att den internationella verksamheten snarast kommer öka i betydelse de närmaste åren.

För att kunna agera effektivt i en föränderlig värld har Riksbanken styrt om sin internationella verksamhet. Detta arbete behöver fortsätta. Utifrån policyn för sin internationella verksamhet avser Riksbanken att regelbundet se över sitt samlade deltagande i internationella forum. Riksbanken arbetar även aktivt för att effektivisera arbetsformerna i de internationella organisationer som Riksbanken är medlem i. Vidare avser Riksbanken att framöver arbeta för bättre rutiner så att mer kunskap från det internationella arbetet omhändertas i den löpande verksamheten.

Det finns välfungerande samarbeten mellan främst Riksbanken och Finansdepartementet samt mellan Riksbanken och Finansinspektionen i internationella frågor. Riksbanken kommer framöver att arbeta för att ytterligare stärka dessa samarbeten. Ett nära samarbete leder i slutändan till att det svenska genomslaget i internationella diskussioner blir större.

Det kommer framöver även finnas en stor utmaning för Riksbanken att, som relativt liten centralbank, bevara sin representation i centrala internationella forum:

- Sverige och Riksbanken har, trots ansträngningar, inte någon fast representation i de viktigaste nya globala forumen på det finansiella området, G20 och FSB.

- I styrelsen för Banken för internationell betalningsutjämnning (BIS) kommer Riksbanken fr.o.m. hösten 2025 inte längre ha en egen styrelseplats utan kommer ha en roterande plats tillsammans med Nederländernas centralbank.
- I det europeiska centralbankssystemet (ECBS) har det skett en förskjutning mot att det för samtliga EU-länder öppna allmänna rådet har möten mer sällan, till förmån för det endast för euro-länder tillgängliga ECB-rådet.
- I EU har det skett en utveckling där diskussioner i s.k. "full composition", dvs. inklusive icke euro-länder och gemensamt mellan centralbanker och Finansdepartementet, blivit mer sällsynta. Den utvecklingen har pågått alltsedan det Förenade kungarikets EU-utträde.

För att säkerställa insyn och delaktighet i de centrala internationella forum där diskussionen och arbetet "händer", krävs det att Riksbanken fortsatt håller hög kvalitet i det internationella arbetet, arbetar långsiktigt och prioriterar sina resurser rätt.

Bilaga 1 Centrala forum för Riksbankens internationella verksamhet

I denna bilaga beskrivs Riksbankens roll i de mest centrala forumen för den internationella verksamheten: exekutivstyrelsen för internationella valutafonden (IMF), det europeiska centralbankssystemet (ECBS), den europeiska systemrisknämnden (ESRB), styrelsen för Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) samt det nordiska och nordiskt-baltiska samarbetet. Vidare beskrivs Riksbankens deltagande i G20 "Finance track" under 2025 samt Riksbankens internationella samarbete inom teknisk assistans med bl.a. den ukrainska centralbanken (NBU) och ett nytt samarbete med centralbanker i Västra Balkan.

Internationella valutafonden (IMF)

IMF är en internationell finansiell institution som verkar för monetärt samarbete och för makroekonomisk och finansiell stabilitet. IMF:s högsta beslutande organ är den s.k. guvernörsstyrelsen, där alla 191 medlemsländer är representerade. Länder representeras oftast (även i Sveriges fall) av centralbankschefen. Riksbanken är kontaktmyndighet, s.k. finansiell motpart till IMF.

Det dagliga beslutsfattandet sker i IMF:s exekutivstyrelse. Diskussionerna i IMF:s exekutivstyrelse rör både centralbankens och Finansdepartementets verksamhetsområden och Riksbanken och Finansdepartementet har därför en löpande och nära dialog om de frågor som diskuteras, se även avsnitt 4.4.

I IMF:s exekutivstyrelse finns totalt 25 platser. Medan större länder som USA, Japan och Tyskland har egna s.k. exekutivdirektörer, representeras mindre och medelstora länder genom en valkrets. Det kan noteras att Sverige är största land i den nordisk-baltiska valkretsen. Att Sverige, tillsammans med valkretsen, sitter på 1 av 25 platser i IMF:s styrelse ger Sverige en viss tyngd i IMF-arbetet, trots att Sveriges andel av rösterna i organisationen är relativt liten (0,93%). Instruktionsgivningen till exekutivdirektören sker genom en koordinering av budskap mellan länderna i den nordisk-baltiska valkretsen. Beredningen av svenska ståndpunkter sker gemensamt mellan Finansdepartementet och Riksbanken.

Styrelsearbetet

IMF:s styrelse är ofta centrum för diskussionen av globala ekonomiska frågor. Utgångspunkt för diskussionen är IMF:s analyser av det ekonomiska läget och de rapporter som organisationen tar fram, t.ex. *World Economic Outlook*. IMF:s analys bygger på de enskilda granskningar som görs av medlemsländernas ekonomier, den s.k. artikel IV-granskningen. Olika specialiserade granskningar, t.ex. om finansiell stabilitet,

görs också med jämna mellanrum. Granskningsarbetet är en mycket stor del av IMF:s verksamhet och ger IMF en unik inblick i enskilda medlemsländernas ekonomier.

Konkret beslutsfattande i exekutivstyrelsen fokuserar på frågor rörande stödlån till medlemsländer med makroekonomiska obalanser. Då Sverige deltar i finansieringen av dessa lån är det viktigt att bevaka dessa frågor i styrelsen. Här har den senaste tidens diskussioner bl.a. handlat om Argentinas låneprogram och ett nytt IMF-program för Ukraina. Andra aktuella frågor i diskussionen är t.ex. ekonomiska effekter från tullar, globala obalanser, den globala skuldsituationen och risker för den finansiella stabiliteten.

Koordinering inom valkretsen och samarbete med IMF

För att ge inriktning åt IMF-arbetet i den nordisk-baltiska valkretsen hålls regelbundet möten mellan de nordisk-baltiska ländernas vice centralbankschefer och Finansdepartementens statssekreterare med ansvar för internationella frågor. Även detta kan ses som ett viktigare forum för Riksbankens internationella verksamhet då det är där valkretsens policypositioner till IMF:s styrelsearbete fastställs. Även här har Riksbanken och Finansdepartementet ett nära samarbete.

Riksbanken har under lång tid haft ett nära samarbete och utbyte med IMF som organisation, bl.a. finns ett stående personalutbytesprogram med IMF. IMF efterfrågar även med jämna mellanrum deltagande från Riksbanken för tidsbegränsade uppdrag inom t.ex. den tekniska assistans som sker i IMF:s regi. Även detta bidrar till att Sverige har en viss tyngd i IMF:s styrelsearbete, trots att Sveriges röstandel är relativt liten.

Styrelsen för Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) och olika kommittéer inom BIS

Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) är en institution för globalt centralbankssamarbete. Riksbanken har varit aktieägare i BIS sedan maj 1930. BIS ägs idag av ett sextiototal centralbanker från hela världen. Riksbanken är den sjunde största aktieägaren.

BIS främsta uppgift är, i likhet med IMF, att främja internationell monetär och finansiell stabilitet. På samma sätt som IMF kan beskrivas som en långivare för länder så kan BIS beskrivas som en långivare för centralbanker. BIS har en betydligt mer begränsad medlemskrets jämfört med IMF men representerar de största ekonomiernas centralbanker. En mycket konkret uppgift för BIS är att förmedla betalningar för centralbanker och internationella finansiella organisationer såsom IMF.

BIS är även ett diskussionsforum för centralbanker och det hålls regelbundna möten både på centralbankschefsnivå och chefs- eller handläggarnivå. Att Riksbanken har tillgång till ett forum som BIS innebär att Riksbanken får insyn i hur andra centralbanker

runt om i världen handskas med utmaningar liknande de som även Riksbanken behöver hantera.

Styrelsearbetet

BIS styrelse är det högsta beslutande organet för förvaltningen av institutionen. Riksbanken har inte en fast plats i styrelsen men har varit representerade i styrelsen sedan sitt inträde i organisationen, frånsett några kortare perioder. Från starten fram till 1990-talet var styrelsen väldigt begränsad och bestod i princip av de så kallade G10-länderna⁵. Därefter har styrelsen gradvis utökats och består idag av centralbankschefer från 17 länder.

En viktig del av Riksbankens engagemang inom BIS är de möten som äger rum varannan månad på centralbankchefsnivå. Vid dessa tillfällen deltar riksbankchefen i möten i bland andra styrelsen, Economic Consultative Committee (ECC), Global Economy Meeting (GEM) och All Governors' Meeting. Riksbankschefens deltagande i dessa möten ger Riksbanken ett unikt tillfälle att få information från andra centralbanker, knyta kontakter på högsta nivå och påverka genom att ge uttryck för Riksbankens åsikter i angelägna centralbanksfrågor. Vid dessa möten diskuteras den globala ekonomiska utvecklingen och andra aktuella ämnen. Dessa diskussioner är av stor betydelse för Riksbanken och fungerar som en informations- och kunskapskälla som är viktig för genomförandet av Riksbankens uppdrag.

Riksbankens deltagande i kommittéer och arbetsgrupper

På chefs- och handläggarnivå deltar Riksbanken i ett 20-tal arbetsgrupper inom BIS. Många av dessa arbetsgrupper hanterar frågor som rör den ekonomiska utvecklingen, penningpolitik, betalningar och marknadsinfrastrukturer och aktuella förhållanden på de finansiella marknaderna. Det finns även arbetsgrupper som diskuterar ämnen relaterade till en centralbanks interna funktioner, exempelvis styrsystem och operationella förmågor, organisationsstruktur samt kommunikations- och IT-relaterade utmaningar. Riksbanken deltar exempelvis i följande BIS-kommittéer

- Kommittén för det globala finansiella systemet (CGFS)
- Kommittén för marknader och infrastruktur (CPMI)
- Marknadskommittén (MC)
- Irving Fisher Committee on Central Bank Statistics (IFC)

BIS fungerar också som värd för Baselkommittén för banktillsyn (BCBS). BIS stöder kommittén med sekretariatsfunktioner men BCBS har en egen styrform och rapporterar till kommitténs övervakningsorgan, GHOS (Group of Central Bank Governors and Heads of Supervision).

⁵ G10-samarbetet bestod av Belgien, Kanada, Frankrike, Tyskland, Italien, Japan, Nederländerna, Sverige, Schweiz, Storbritannien och USA

Det europeiska centralbankssystemet (ECBS)

Riksbanken ingår i det europeiska centralbankssystemet (ECBS) och är delägare i den europeiska centralbanken (ECB). ECBS omfattar ECB och samtliga nationella centralbanker inom EU, dvs. både euro-länder och icke euro-länder. Riksbankens deltagande i ECBS följer av Sveriges EU-medlemskap och 1 kap. 4 § riksbankslagen.

ECBS-arbetet är omfattande och innebär ett större antal obligatoriska engagemang för Riksbanken, exempelvis ECB:s allmänna råd (rådet består av ECB:s ordförande och vice ordförande samt centralbankscheferna från EU:s medlemsstater) och ECB:s European Retail Payments Board.

Riksbankens deltagande i ECBS bidrar till uppfyllandet av Riksbankens lagstadgade uppdrag, såsom prisstabilitetsmålet. Genom att ingå i ECBS omfattas Riksbanken av de ECBS-relaterade uppgifterna som är att utforma och genomföra EU:s monetära politik, genomföra valutatransaktioner, förvalta medlemsstaternas valutareserver och att främja ett väl fungerande betalningssystem inom EU, samt att samla in statistik.

Arbetet i ECB:s allmänna råd

I allmänna rådet diskuteras frågor som rör bland annat det ekonomiska läget, inflationsförväntningar, offentliga finanser och obalanser i EU:s medlemsstater, liksom EU-centralbankernas efterlevnad av förbudet mot monetär finansiering, samt den ekonomiska utvecklingen i EU-länderna utanför euroområdet.

Riksbankens deltagande i arbetsgrupper

Riksbanken deltar i ett större antal ECBS-kommittéer och arbetsgrupper. Arbetet i Monetary Policy Committee (MPC), Working Group of Public Finances (WGPf) och Working Group of Econometric Modelling (WGEM) fokuserar på den ekonomiska utvecklingen och analyser av denna. Vidare deltar Riksbanken i flera av ECB:s kommittéer för betalningsinfrastruktur och betalningar, t.ex. i Market Infrastructure Board (MIB). Detta arbete är av särskild vikt för Riksbanken givet att Riksbanken delar betalningsplattform med Eurosystemets TARGET Instant Payment Settlement (TIPS). Inom området finansiell stabilitet deltar Riksbanken bland annat i Financial Stability Committee (ECB-FSC), där både analys och policyfrågor diskuteras.

Europeiska systemrisknämnden (ESRB)

Den europeiska systemrisknämndens (ESRB) uppdrag är att utöva makrotillsyn av EU:s finansiella system. ESRB består av representanter för centralbanker och tillsynsmyndigheter från EEA-länderna. Vidare ingår även ECB, de tre europeiska tillsynsmyndigheterna för bank (EBA), försäkrings- och tjänstepensionsföretag (EIOPA) samt värdepapper- och marknader (ESMA), EU-kommissionen, EU:s ekonomiska och finansiella kommitté (EFK), den gemensamma resolutionsnämnden (SRB) och ESRB:s vetenskapliga kommitté (ASC).

Från svensk sida deltar Riksbanken tillsammans med Finansinspektionen. Riksbanken finns representerad i ESRB:s styrelse och är f.n. även vice ordförande för ESRB:s rådgivande tekniska kommitté (ATC). Förberedelserna inför möten i ESRB:s kommittéer sker i stor utsträckning gemensamt mellan Finansinspektionen och Riksbanken.

Arbetet i ESRB

ESRB övervakar och analyserar systemrisk. I det arbetet utfärdar ESRB, när det bedöms nödvändigt, varningar och rekommendationer om åtgärder för att förebygga och motverka allvarliga risker och sårbarheter i det finansiella systemet. Varningar och rekommendationer kan riktas till EU som helhet, enskilda medlemsländer, EBA, EIOPA, ESMA eller nationella myndigheter.

Det är vanligt att andra EU-institutioner konsulterar ESRB i frågor där ett makrotillsynsperspektiv är relevant, antingen på grund av att lagstiftningen kräver det eller för att de efterfrågar ESRB:s synpunkter. Detta gäller områden som exempelvis policyramverk eller inför att EU-kommissionen lägger lagförslag. ESRB har exempelvis lämnat synpunkter inför lagförslagen om EU:s kapitaltäckningsdirektiv (CRD) och tillsynsförordningen (CRR).

Riksbankens deltagande i kommittéer och undergrupper

Riksbanken deltar i olika kommittéer och undergrupper inom ESRB. Prioriterade områden inom ESRB är att stärka och vidareutveckla ramverket för sektors- och landöverskridande analys av systemrisker och makrotillsynspolicy. Detta utvecklingsarbete är ett bra exempel på ett område där samarbete och kunskapsöverföring kan bidra till att mer effektivt identifiera, analysera och motverka potentiella risker.

Riksbanken deltar bland annat i löpande risk- och policybedömningar, analys av makrotillsynsfrågor som rör centrala motparter samt utformningen av ekonomiska scenarier som ligger till grund för stresstester av bland annat europeiska banker, försäkrings- och pensionssektorn samt penningmarknadsfonder. Riksbanken deltar vidare i ESRB:s arbete som rör risker kopplade till finansiella intermediärer utanför banksektorn, inklusive fondsektorn, och som rör cyberrelaterade risker.

Nordiskt och nordiskt-baltiskt samarbete

Riksbanken deltar i ett 30-tal forum för nordiskt eller nordiskt-baltiskt samarbete på olika nivå och med olika inriktning. Riksbankens samarbete med de nordiska centralbankerna har en särställning både i kraft av dess långa historia och dess kollegiala karaktär. Samarbetet, med anor från den skandinaviska myntunionen på 1870-talet, sker över hela verksamheten.

Ny inriktning för arbetet och inkludering av Baltikum

Under senare år har frågor om beredskap och betalningar tillkommit som viktiga samarbetsområden. Utmaningarna är liknande, och det finns anledning att söka inspiration från övriga Norden när det gäller lösningar. Ett tydligt exempel är frågor kring

betalningsberedskap, där Riksbanken har dragit lärdomar från Finland. Ett annat exempel är utvecklingsarbetet kring offlinebetalningar, där Riksbanken dragit lärdomar från Norge och Danmark. Samarbetet är i regel relativt lågintensivt, men med möjlighet till mer intensiva samsarbetsinsatser när det finns ett gemensamt intresse av analys. Ett aktuellt exempel är samarbete mellan Danmark, Norge och Sverige kring förberedelser för anslutningen till ECB:s tekniska plattformar för betalningar och ett samarbete under ledning av de nordiska vice centralbankscheferna för att analysera effekter för centralbankerna av geopolitiska förändringar.

De nordiska länderna ingår i en gemensam valkrets i IMF, till vilken de baltiska länderna valde att ansluta sig vid sin självständighet. I samband med det omformades vissa av de nordiska informella samsarbetsgrupperna till nordiska baltiska grupper för samarbete. Den starka finansiella integrationen i den nordisk-baltiska regionen runt millenniumskiftet åtföljdes av ett aktivt centralbankssamarbete inom finansiell stabilitet. Finanskrisen visade slutligen på ett behov av ett mer organiserat myndighetsöverskridande samarbete i regionen. Samarbetet inom finansiell stabilitet sker numera till stor del i myndighetsövergripande forum, vilket borgar för en god övergripande samordning.

Strukturerat samarbete i Norden-Baltikum

Nordic-Baltic Stability Group (NBSG) skapades 2010 och består av centralbanker, tillsyns- och resolutionsmyndigheter samt Finansdepartement. Initialt fokuserade NBSG på frågor som rör finansiell krishantering, hur man skulle fördela kostnader för hantering av bankfallisemang samt frågor om bankers systemviktighet, men sedan samarbetsavtalet reviderades 2018 har fokus varit finansiella krisövningar. Bl.a. har man genomfört flera stora regionala finansiella krisövningar. 2019 genomfördes en krisövning med deltagande från 31 myndigheter från Norden-Baltikum samt relevanta EU-myndigheter. Ytterligare en stor finansiell krisövning genomfördes 2024. Under dessa övningar har man kunnat öva på likviditetsstödjande åtgärder, att bedöma bankers solvens samt att fatta beslut om resolution av banker. Krisövningarna har t.ex. bidragit till en bättre förståelse för krishanteringsramverket (BRRD) och frågor som rör hantering av banker som både har verksamhet i och utanför bankunionen. NBSG:s aktuella arbete fokuserar på samarbete i frågor som rör operativa incidenter, exempelvis till följd av cyberangrepp, och en undergrupp har skapats i syfte att driva dessa frågor.

Nordic-Baltic Macroprudential Forum (NBMF) skapades 2011, i syfte att övervaka stabilitetsrisker och samverka kring makrotillsynsfrågor. Gruppen består av representanter på hög nivå från centralbanker och tillsynsmyndigheter. Mellan 2011 och 2023 var Sverige ordförande i NBMF, först genom riksbankschefen, därefter genom generaldirektören för Finansinspektionen. Sedan 2023 roterar ordförandeskapet mellan länderna. NBMF har en undergrupp som förbereder NBMF-mötena, som äger rum två gånger per år. Det finns två fasta arbetsströmmar: en om låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder och en om kapitalbaserade makrotillsynsåtgärder. Dessa två arbetsströmma producerar varsin rapport inför varje möte i forumet. 2025 bildades också en tillfällig arbetsström som undersöker förutsättningarna för att genomföra ett nordisk-baltiskt stresstest av banksektorn.

Riksbankens arbete med G20 under 2025

Sveriges deltagande i G20 är en fråga för regeringen. På inbjudan av det sydafrikanska ordförandelandet deltog Sverige under 2025 i G20 som gästland på finansminister- och centralbankschefsnivå, i det s.k. "finance track". Sverige representerades där av finansministern och riksbankschefen. Riksbanken deltog då även i tre arbetsgrupper tillsammans med Finansdepartementet och Utrikesdepartementet.

Under G20-mötena har medlemsländerna, gästländerna och inbjudna internationella organisationer diskuterat bland annat det aktuella globala ekonomiska och finansiella läget, finansiell reglering och en alltmer digital världsekonomi. Den globala finansiella arkitekturen, alltså förutsättningarna för utveckling i främst tillväxt- och låginkomstländer, har också diskuterats.

Vid mötena har Riksbanken bidragit aktivt i diskussionerna som rört finansiell stabilitet och en regelbaserad världsordning. I en tid av politiska förändringar i världsekonomin och handelsoro har möjligheten att delta som gästland i G20 givit viktig information. Det har utgjort ett stöd till Riksbankens arbete för prisstabilitet och ett stabilt och effektivt finansiellt system.

Riksbankens arbete med teknisk assistans

Riksbanken arbetar sedan år 2000 med kunskapsöverföring till centralbanker i länder som klassificeras som mottagarländer för bistånd enligt OECD:s biståndskommitté, Development Assistance Committee (DAC), så kallad teknisk assistans (TA).

Syftet med Riksbankens TA är att genom kunskapsöverföring och rådgivning, inom centralbanksområden där Riksbanken har uttalad kompetens, stärka centralbanker som institutioner. Det kan på sikt bidra till ekonomisk stabilitet och utveckling i landet. Riksbankens TA finansieras genom ett särskilt avtal med Sida. I slutet på 2024 tecknades ett nytt avtal för perioden 2025–2028 om totalt 16 miljoner kronor.

Riksbanken har inom ramen för TA sedan 2015 ett nära och framgångsrikt samarbete med den ukrainska centralbanken, NBU. Samarbetet har omfattat ett brett antal centralbanksrelaterade områden, som bland annat penningpolitik och betalningar. Samarbetet med den ukrainska centralbanken är särskilt prioriterat av Riksbanken och har sedan krigsutbrottet 2022 intensifierats och utvecklats till ett ömsesidigt kunskapsutbyte, framför allt vad gäller deras erfarenheter kring betalningsberedskap. Sedan den fullskaliga invasionen 2022 och trots de många utmaningarna som följt, har Ukrainas ekonomi och det finansiella systemet visat en stor motståndskraft. NBU har spelat en viktig roll, som genom sina policyer genomfört flera nödvändiga reformer för att bibehålla den finansiella stabiliteten.

Riksbanken engagerar sig även från och med 2026 i ett EU-finansierat program för länderna på västra Balkan. Programmet leds av den tyska centralbanken och cirka 20 centralbanker i EU deltar. Syftet med programmet är att genom kapacitetsutveckling stärka den monetära och finansiella stabiliteten genom att förbereda ländernas centralbanker för medlemskap i EU.

Därtill har Riksbanken samarbetsavtal med centralbankerna i Rwanda, Etiopien och med den palestinska monetära myndigheten. Riksbankens TA-verksamhet rapporteras årligen till Sida.

Bilaga 2 Arbetet med globala standarder

På både det finansiella området och på betalningsområdet deltar Riksbanken i internationella diskussioner om globala standarder för reglering. Dessa diskussioner är inriktade på specifika gränsöverskridande utmaningar och har haft som målsättning att nå fram till gemensamma standarder för framtida regelverk i de länder som deltar. Riksbanken bedömer att arbetet med globala standarder på det finansiella området är särskilt viktigt och har över längre tid prioriterat arbetet med Baselkommittén för banktillsyn (BCBS). Det finns ett särskilt värde i att delta i diskussionerna just eftersom de föregår en eventuell senare process för konkret lagstiftning.

Riksbankens deltagande i diskussioner om globala standarder

Finansiell verksamhet är i stor utsträckning gränsöverskridande och risker i ett land kan lätt spridas till andra länder. Den globala finanskrisen 2007–2010 är ett tydligt exempel på detta. Ett effektivt sätt att minska dessa risker är att etablera globala minimistandarder för reglering och tillsyn på det finansiella området. Tillräckligt strikta och effektiva standarder på global nivå bidrar till att minska de samhällsekonomiska riskerna hos exempelvis svenska banker. Globala standarder ökar även motståndskraften hos banker i andra jurisdiktioner, vilket därmed också stärker motståndskraften i det svenska banksystemet. Vidare minskar globala standarder problem med regelarbitrage och osund konkurrens. Eftersom svenska banker och andra finansiella institut är internationellt integrerade bedöms det, för en medelstor öppen ekonomi som Sverige, av särskild vikt att dessa globala standarder utvecklas och upprätthålls.

Mer generellt bör det påpekas att diskussioner om globala standarder föregår processerna för eventuell lagstiftning. Diskussionerna ger därmed vägledning till, men kan inte ersätta eller kringgå, demokratiskt förankrade ställningstaganden till om och hur dessa globala standarder ska genomföras i EU eller i Sverige. Det bör även poängteras att de diskussioner om globala standarder som Riksbanken deltar i har en tydlig koppling till Riksbankens expertkunnande på t.ex. det finansiella stabilitetsområdet. I och med att Riksbanken är medlemmar i viktiga standarssättande kommittéer som Baselkommittén, kan Riksbanken bidra till utformningen av effektiva standarder. Riksbanken även bidra till att sådana förhållanden som är viktiga för en medelstor öppen ekonomi som den svenska, beaktas i diskussionen.

Baselkommittén för banktillsyn (BCBS)

Arbetet i BCBS har målsättningen att främja global finansiell stabilitet genom att förbättra och harmonisera både reglering och tillsyn av banker. Baselkommittén försöker

också påverka bankers agerande för att de bättre ska kontrollera och minska sina risker. Kommitténs medlemmar består av företrädare för centralbanker och tillsynsmyndigheter från 27 länder. ECB och den gemensamma tillsynsmekanismen (SSM) är också medlemmar. Inget land i Baselkommittén representeras av företrädare för sin regering.

Baselkommitténs medlemmar verkar för att (i) främja global finansiell stabilitet och (ii) implementera och använda Baselkommitténs standarder i respektive land. Standarderna tas fram i konsensus och arbetet bygger på förståelsen att man gemensamt tjänar på att det finns globala standarder jämfört med en situation utan sådana standarder.

Arbetet i Baselkommittén har under de senaste åren fokuserat på att genomföra Basel III-överenskommelsen som togs fram som en direkt följd av den globala finanskrisen 2007–2010. Då blev det tydligt att de tidigare standarderna inte var tillräckliga. Basel III-överenskommelsen innebär därför striktare kapitaltäckningskrav men även nya likviditetskrav. Basel III, som består av många delar, publicerades mellan 2010 och 2017.

Kopplingen till lagstiftningsarbete i EU och nationellt

De flesta länder håller för närvarande på att genomföra de sista delarna av Basel III-överenskommelsen. Processen för att genomföra Basel-standarderna varierar mellan olika länder och jurisdiktioner. I vissa länder har tillsynsmyndigheterna befogenhet att besluta om bankregler. I andra länder krävs lagstiftning.

Inom EU har nästan alla delar av Basel III genomförts, även om de sista övergångsbestämmelserna inte fasas ut förrän 2032. EU-kommissionen har lagt fram förslag för att omsätta standarderna i EU-lagstiftning. Ofta har EU-kommissionen dessförinnan inhämtat synpunkter från den europeiska bankmyndigheten (EBA) och den europeiska systemrisknämnden (ESRB), där både Riksbanken och Finansinspektionen har en aktiv roll. EU-kommissionens förslag har sedan förhandlats inom Europeiska unionens råd respektive med EU-parlamentet. I rådsförhandlingarna har Sverige representerats av regeringen.

Inom EU har det allra mesta av Baselstandarderna genomförts genom EU-förordningar som då blir direkt tillämpliga i alla medlemsstater, dvs. det finns inget utrymme för nationell särlagstiftning. Vissa frågor regleras dock i EU-direktiv som behöver genomföras genom nationell lagstiftning. Även i detta fall måste den svenska lagstiftningen vara förenlig med EU-rättens direktiv, men det finns utrymme att besluta vissa aspekter på nationell nivå.

Representation i Baselkommittén för banktillsyn (BCBS)

Riksbanken och Finansinspektionen är båda medlemmar i BCBS, och kan framföra synpunkter vid mötena. Det finns också cirka 20 undergrupper till BCBS. Dessa grupper diskuterar många av de viktiga tekniska detaljerna och tar fram underlag inför BCBS-mötena. För att få ut det mesta av BCBS-medlemskapet och för att kunna påverka

effektivt är Riksbanken och Finansinspektionen representerade i de flesta av dessa undergrupper.

Sedan juni 2024 är Erik Thedéen ordförande i BCBS och Stefan Ingves var det mellan 2011 och 2019. Ordföranden har som främsta uppgift att föra diskussionerna framöver och representera hela kommittén. Ordföranden representerar alltså inte Sverige eller Riksbanken i denna roll. Riksbanken representeras i stället av avdelningschefen för finansiell stabilitet.

Att inneha ordförandeskapet ger flera fördelar. Dels kan ordföranden påverka agendan, dels är det ordföranden som summerar diskussionerna och på det sättet kan formulera vad man har kommit överens om, eller inte, och vägen framåt, även om allt detta självklart måste ligga i linje med det som har framförts av medlemmarna och vara acceptabelt för alla medlemmar. Ordföranderollen gör även att Sverige får tillgång till det för frågor om global finansiell stabilitet viktiga forumet Financial stability board (FSB).

Globala standarder på betalningsområdet

Kommittén för betalningar och marknadsinfrastruktur (CPMI) inom BIS är ett annat standardsättande organ och ett forum för centralbankssamarbete för policy, tillsyn och operativa frågor inom betalningar och infrastruktur.

Riksbanken deltar i CPMI för att diskutera standarder som syftar till att minska riskerna i det finansiella systemet. De standarder som har diskuterats i CPMI har i ett senare skede haft stor bäring på den lagstiftning som har antagits på EU-nivå och nationellt och tillämpas således av både centralbanker och tillsynsmyndigheter i övervakning och tillsyn.

Deltagandet i CPMI är även viktigt för att Riksbanken ska kunna följa hur diskussionen om betalningsmarknaden utvecklas. Utvecklingen av betalningar har hamnat i fokus under senare år med anledning av den ökade digitaliseringen, gränsöverskridande betalningar och ny teknik.

Globala standarder på området finansiell infrastruktur

Riksbanken och Finansinspektionen samarbetar kring framtagandet av globala standarder för finansiella infrastrukturer. Ett exempel är de standarder som tas fram gemensamt av CPMI, som Riksbanken deltar i, och International Organization of Securities Commissions (Iosco), som Finansinspektionen deltar i.

Ett resultat av arbetet är t.ex. gemensamma riktlinjer enligt Principles for financial market infrastructures (PFMI). Riktlinjerna syftar till att säkerställa att systemviktiga finansiella infrastruktur kan identifiera och hantera de risker de står inför.

Bilaga 3 Sveriges transaktioner med Internationella valutafonden (IMF)

Riksbanken har som finansiell motpart till IMF ett ansvar att hantera de konkreta transaktioner som följer av Sveriges åtaganden i IMF. När sådana transaktioner genomförs, ska Riksbanken besluta om upplåning och Riksgäldskontoret ta upp de lån som behövs. Riksbanken och Riksgäldskontoret har därför byggt upp ett nära samarbete kring transaktioner. Även om den initiala uppbyggnaden av ett system för att hantera IMF-transaktioner via upplåning har varit förhållandevis komplext, är hanteringen av transaktioner i dagsläget välfungerande.

IMF:s utlåning

IMF:s utlåning till länder med betalningsbalansproblem är en del av det globala finansiella skyddsnätet. IMF-lån har getts till t.ex. Lettland och Island under den globala finanskrisen. När IMF:s exekutivstyrelse har beslutat om att ge ett lån till ett medlemsland kan en specifik förfrågan om en överföring av medel komma från IMF till Riksbanken. Detta är del av IMF:s ordinarie verksamhet och den svenska överföringens storlek följer IMF:s beräkning av en balanserad bördefördelning mellan medlemsländerna. Överföringar kan även gälla t.ex. IMF-beslut om utlåning till låginkomstländer genom Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT).

Enligt 6 kap. 4 § riksbankslagen ska utlåning till IMF ske genom att Riksbanken beslutar om upplåning och att Riksgäldskontoret tar upp lån till staten för att tillgodose Riksbankens behov. Det är alltså Riksbanken som utför själva transaktionen till IMF medan finansieringen sker genom statsskulden. Detta är en skillnad från tidigare ordning där den typen av utlåning finansierades av Riksbankens valutareserv. Syftet bakom förändringen är bl.a. att ge en bättre bild av Sveriges kostnader för IMF-utlåningen. På motsvarande sätt kommer Riksbanken att överföra framtida återbetalningar av lån från IMF till Riksgäldskontoret. Dessa återbetalningar kommer då att minska statsskulden.

Ett nära samarbete med Riksgäldskontoret

Typiskt för IMF-transaktioner är att dessa behöver hanteras inom korta tidsramar. För att säkerställa både snabb hantering och finansiering genom upplåning har Riksbanken och Riksgäldskontoret byggt upp ett nära samarbete kring dessa transaktioner. Även om den initiala uppbyggnaden av ett system för att hantera transaktioner via upplåning har varit förhållandevis komplext, är hanteringen av transaktioner i dagsläget välfungerande.

Det har upprättats en överenskommelse mellan Riksgäldskontoret och Riksbanken för att tydliggöra hanteringen av tidsfrister, räntebetalningar mm. En viktig del av överenskommelsen är att Riksbanken behöver informera Riksgäldskontoret om prognostiserade transaktionsbelopp för att Riksgäldskontoret ska kunna planera sin utlåning. För IMF-utlåning som finansieras genom upplåning övergår även ansvaret för att bära eventuella valuta- och kreditrisker till Riksgäldskontoret.

Systemet för att finansiera Sveriges andel av IMF-åtaganden genom utlåning består av fler steg, fler involverade parter och ett större antal transaktionsled jämfört med en hantering genom valutareserven. Detta omfattar dels själva upplåningen, där Riksgäldskontoret huvudsakligen lånar upp medel via valutamarknaden och måste säkerställa att valutan levereras i rätt tid. Dels omfattar det den valutasäkring som krävs för att hantera exponeringen från den korg av olika valutor som IMF-valutan särskilda dragningsrätter (SDR) består av. På både Riksbanken och Riksgäldskontoret behöver personal vara i beredskap för att med kort varsel kunna hantera de olika stegen i processen. Personal behöver även vara i beredskap för att hantera operativa risker kopplade till hanteringen.

Sammantaget är systemet lämpat för att hantera ordinarie transaktioner inom ramen för den av IMF prognostiserade utlåningsvolymen. Problem skulle dock kunna uppstå vid större, oförutsedda transaktioner, eftersom Riksgäldskontoret inte kan ta höjd för detta i sin planering av upplåningen.

SVERIGES RIKSBANK

Tel 08 - 787 00 00

registratorn@riksbank.se

www.riksbank.se

PRODUKTION SVERIGES RIKSBANK)

ISSN ISSN. (online)